

Høringer: Politi- og domstolsreform - Ny vejledning vedr. sædelighedssager - Rådets afgørelse om samarbejdsordninger vedr. inddrivelse af aktiver

Salær for højesteretssager

I fængsel - hvad med børnene

Straffeprocessen - Bogomtale

Ungdomssanktion - Undersøgelse

1. Salær - Ventepenge
2. Erstatning - Uberettiget anholdelse
3. Røveri - Ung alder - Ikke ungdomssanktion - Betinget straf - Medvirken
4. Erstatning - Uberettiget udvisning
5. Vold mod myndighedspersoner - Samfundstjeneste - Langvarig sag
6. Anke - Frister - Oversiddelse
7. Vold - Værtshuse - Samfundstjeneste - Kvælertag henført under § 244

LANDSFORENINGEN AF BESKIKKEDE ADVOKATER

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Procesretskontoret

Amagertorv 21
24. januar 2006

Vedr.: J.nr. 2005-740-0109. Høring over udkast til lovforslag om en politi- og domstolsreform.

Justitsministeriet har med en e-mail af 16. december 2005 anmodet om en udtalelse om et vedlagt udkast til lovforslag om en politi- og domstolsreform. Lovudkastet var vedlagt som en pdf-fil, således at høringspartnerne skulle udprinte over 500 sider på deres egen computer. Justitsministeriet har dog efterfølgende eftersendt et enkelt trykt eksemplar af det pgl. lovudkast.

Høringsfristen var sat til den 23. januar 2006.

Landsforeningens bestyrelse finder anledning til at bemærke, at det ikke findes rimeligt, at ministeriets høringspartnere, in casu 9 bestyrelsesmedlemmer, selv skal lægge kapacitet til at udprinte så omfattende lovudkast. Det er heller ikke rimeligt, at høringsfristen er så kort, henset til de vidtgående ændringer, der foreslås i retsplejeloven, og de betydelige konsekvenser, det kan få for de personer, der servicerer de retshåndhævende myndigheder.

Bestyrelsen har først haft mulighed for at drøfte lovudkastet ved et bestyrelsesmøde den 24. ds.

Nærværende skrivelse er fremsendt til Justitsministeriet som e-mail efter ministeriets eget ønske.

1. Politikredsinddelingen

Bestyrelsen afgav med skrivelse af 26. august 2002 et yderst kortfattet høringssvar vedr. Betænkning nr. 1409/2002 om politiets struktur.

Det er altid således, at man er tilbøjelig til at overvurdere rationaliseringsgevinsten ved at sammenlægge til større enheder.

Bestyrelsen bemærker, at lovudkastet først og fremmest drejer sig om ledelsesmæssige forhold og placering af de nye døgnbetjente politistationer.

Bestyrelsen finder ikke anledning til nærmere at gå ind i de valg, der er foretaget med hensyn til placering af de enkelte byer, hvor de døgnbetjente hovedpolitistationer skal placeres, ud over at bemærke, at varetagelsen af lokalpolitiske hensyn - frem for en optimal betjening af størst mulige borgere - synes at have spillet ind. Problemet bliver imidlertid endnu mere indlysende i forbindelse med retskredsreformen, som kommenteres nedenfor.

Samtidig med lovudkastet har man imidlertid haft en debat om overførsel af efterforskning af den alvorligste kriminalitet til PET-regi. Bestyrelsen finder anledning til, selv om det ikke er omfattet af nærværende lovudkast, at advare mod en sådan kompetenceomlægning og kan på dette punkt i det hele tiltræde Advokatrådets henvendelse til Justitsministeriet af 21. december 2005, side 3-4.

2. Retskredsreformen

Landsforeningen har tidligere afgivet høringssvar om retskredsreformen. Der henvises til foreningens høringssvar af 19. november 2001 vedr. Betænkning nr. 1398/2001 fra Domstolenes Strukturkommission.

Politiet skal som udgangspunkt servicere borgere ved at være til stede i hele landet og således foretage en lang række udkørende forretninger. Derimod forventer domstolene, at man kommer til dem.

Foreningen bemærkede tilbage i 2001, at forventningerne til en rationaliseringsgevinst ved at sammenlægge retskredsene nok var tvivlsom. Bl.a. ville en sammenlægning af retskredsene naturligt føre til et behov for større og mere tidssvarende lokaler til de embeder, der overlever, og lappeløsninger, hvor man lejer sig ind i eksisterende kontorbygninger med vanskelige adgangsforhold, manglende elevatorer og dårlige eller ikke eksisterende parkeringsmuligheder til publikum samt de mødende advokater, ville ikke være acceptable, henset til, at en væsentlig større del af brugerne efter de foreslåede sammenlægninger må påregnes at komme udenbys fra.

De fleste borgere, der bor i yderkanten af de områder, der efter forslaget skal danne grundlag for en retskreds, vil nok have vanskeligt ved at se, at domstolene opfylder kravet til "brugerne", herunder krav til god service og ønsket om, at domstolenes opgaver løses så tæt på borgerne, som det er foreneligt med andre hensyn, jfr. lovudkastet side 176.

Oprettelse af afdelingskontorer vil kun i begrænset omfang råde bod på de geografiske problemer. For det første er det tanken, at disse kun skal udføre begrænsede ekspeditioner, men - bort set fra Thisted og Tønder - ikke behandle egentlige retssager. Desuden må det påregnes, at selv afdelingskontorerne i Tønder og Thisted kun vil blive benyttet til mindre retssager, men at retten vil foretrække, at større og længerevarende retssager bliver lagt på hovedtingstedet.

Som foreningen har anført i det tidligere høringssvar fra 2001, kan man befrygte, at opretholdelse - i alle tilfælde i en periode - af afdelingskontorer begrænser den rationaliseringsgevinst, som skulle legitimere reformen, og man kan befrygte, at afdelingskontorerne er en slags narresut, idet de hen ad vejen vil blive nedlagt, enten fordi det bliver vanskeligt at tiltrække det kvalificerede personale, eller fordi man opdager en yderligere rationaliseringsgevinst ved at nedlægge denne servicefunktion.

Der er ikke - som lovudkastet er formuleret - nogen garanti for, at domstolene vil opretholde bestræbelserne på at komme de fjernest boende borgere i retskredsen i møde.

Foreningen vil ikke i detaljer kommentere retskredsenes størrelse eller placering af hovedtingsteder, men nøjes med enkelte eksempler. Det nedenfor under pkt. 2.1 nævnte eksempel fra Sønderjylland er blot et af mange eksempler fra Jylland.

2.1. Sønderjylland

Byen Skærbæk i Sønderjylland er ikke verdens navle. Kommunen rummer ca. 7.000 indbyggere, men byen er valgt som eksempel på de trafikale problemer ved at nå frem til hovedtingstedet i Sønderborg, hvis borgeren, der har ærinde ved domstolen, ikke kan få løst problemet ved afdelingskontoret i Tønder.

Placeringen af hovedtingstedet i Sønderborg er næsten lige så skæv, som København er i forhold til resten af Danmark.

Skærbæk er trafikalt serviceret af både jernbane og busstation. Forestiller man sig, at slagteriarbejder Hansen er tilsagt til at møde som vidne i Retten i Sønderborg kl. 10.45, og han ikke har bil, skal han af sted fra Skærbæk kl. 06.30 med ankomst i Sønderborg kl. 08.50. Der er ikke nogen hurtigere eller senere forbindelse. Varigheden af rejsen er 2 timer 20 minutter, og så yderligere hertil lidt gang fra busstationen til retsbygningen. Lad os sige, at han er færdig til at drage hjem igen fra busstationen kl. 11.30. Så er han i Skærbæk igen kl. 15.00 - altså en rejse på 2½ time, men hans samlede fraværstid til et retsmøde på under 3 kvarter udgør på denne måde 8½ time excl. den tid, han må bruge til at komme til og fra busstationen i Skærbæk - og det må siges at være en lang dag.

Problemet med udeblevne vidner og tiltalte må antages at blive betydeligt forøget med så dårlige trafikforbindelser.

Forestiller man sig, at det er en heldagsdomsforhandling, hvor den tiltalte eller en domsmand skal møde kl. 09.30 om morgenen, skal han med samme afgang kl. 06.30. Forestiller man sig, at han kan nå en bus kl. 16.00, er han hjemme i Skærbæk kl. 19.13 - altså en ganske lang dag.

Forestiller man sig en flere-dages sag, hvilket kunne være tilfældet for en tiltalt eller en domsmand, må det siges at ligge uden for det rimelige at belaste den pgl. med så lange rejsetider, hvorfor løsningen i givet fald må blive, at retten i stedet for må betale for transport med bil frem og tilbage, lige som man gør, når borgere i Skærbæk skal til behandling på Sønderborg Sygehus. En biltur kan klares på 1 time 10 minutter - 1 time 30 minutter afhængig af myldretidstrafik og parkeringsmuligheder i Sønderborg. De skulle efter det oplyste dog være gode i Sønderborg - modsat andre byer, hvor der skal være hovedtingsteder.

Nedlæggelse af retskredse vil uundgåeligt få betydning også for advokatstanden. Der er naturligvis ikke nogen grund til at ynke advokaterne i de byer, der mister deres tingsteder. Problemerne kan i en overgangsfase løses ved, at man indgår samarbejdsaftaler med advokatfirmaer i byer med de fremtidige tingsteder, men det må forudses, at de byer, der mister deres tingsted i løbet af en kort årrække, også mister muligheden for at blive serviceret af lokale advokater, idet man ikke kan forestille sig, at nye advokater vil etablere sig i byer, der ligger langt fra de foreslåede nye hovedtingsteder. Det kan være en udvikling til skade for de pågældende lokalsamfund.

Det kan også være med til at vanskeliggøre kontakten mellem klient og advokat, hvilken kontakt jo helst skal ske i god tid inden domsforhandlingen, ikke i sidste øjeblik.

Hvis slagteriarbejder Hansen er tiltalt i en straffesag, og alle advokaterne efterhånden er søgt til Sønderborg, skal han på grund af de dårlige trafikforbindelser efter udkastet bruge én hel dag på at holde møde med advokaten og siden én hel dag på at møde - selv til et kort retsmøde.

Såfremt lovudkastet med en så kraftig nedskæring af retskredsens antal opretholdes, skal bestyrelsen opfordre til, at det medtages, at byretterne ved deres administration af rejseforbehold i RPL § 336 c, stk. 5, tager behørigt hensyn til borgernes adgang til at søge lokal rådgivning og repræsentation.

Eventuelle rejseomkostninger for advokaten bør imidlertid ikke i sidste ende pålægges den tiltalte som sagsomkostninger. I de sager, der foregår i borgerens egen retskreds, bør det ikke være dyrere for borgeren at vælge en advokat fra sin egen by end at vælge en advokat fra byen, hvor hovedtingstedet findes.

2.2. Odense som hovedtingsted for hele Fyn

Hvis der kun skal være én retskreds på Fyn, bliver den geografisk meget stor. Man må huske, at retskredsen efter forslaget ikke alene skal omfatte Fyn, men også tilliggende øer.

Skal en person fra Lohals møde i Retten i Odense kl. 09.30, skal han hjemmefra med rutebil til Svendborg kl. 07.00 og derefter med tog til Odense.

Besluttes det at opretholde forslaget om at slå hele Fyn sammen til én retskreds, bør man i det mindste opretholde et afdelingskontor i Svendborg, der ud over lokalfunktionen inden for foged- og skifteret også kan afholde retssager.

2.3. København og Frederiksberg

Frederiksberg skal efter forslaget ikke have eget politi mere. Formentlig som et plaster på såret til den store, konservativt ledet kommune foreslår man, at en del af Københavns Byret skal have tingsted på Frederiksberg - således ikke alene Frederiksberg Kommune, men også dele af Københavns Kommune.

Forslaget strider mod det bærende princip i reformen om, at en kommune ikke bør deles mellem flere retskredse.

Generelt for denne del af forslaget bemærker bestyrelsen, at hensigtsmæssigheden af forslaget afhænger af de fysiske rammer, som man tilbyder de to retskredsers tinghuse, herunder plads til at nævningsager skal behandles for byretten i første instans, fornøden edb-udstyr til en moderne retsledelse og administration og fornødne parkeringspladser samt placering ved trafikknudepunkter som led i domstolenes tilgængelighed i forhold til brugerne, bl.a. således at man kan komme frem og tilbage mellem de to retsbygninger til forberedende retsmøder, fristforlængelser m.v.

Bestyrelsen bemærker, at der i forslaget § 106, stk. 10 er overgangsregler fsva de københavnske beneficerede advokater, men at man ikke af forslaget eller dettes bemærkninger kan se, hvorledes situationen vil være for de advokater, der for øjeblikket er beskikket i omegnsretskredsene, herunder Frederiksberg og Tårnby Ret. Dette gælder særligt for de beneficerede advokater, der trods beskikkelse i omegnsretskredsene har kontor i København. Foreningens bestyrelse forudsætter, at dette afklares ved forhandling mellem de involverede parter.

2.4. Århus

I Århus er der en anden problemstilling, idet der afgives dele af den eksisterende retskreds til to andre retskredse, uden at der inddrages områder af tilsvarende størrelse. Herefter vil sagsgrundlaget for den enkelte Århusadvokat blive reduceret væsentligt. Foreningens bestyrelse forudsætter ligeledes her, at dette spørgsmål bliver genstand for forhandling mellem de involverede parter.

3. Saglig kompetence i straffesager, herunder nævningesager

Foreningens bestyrelse har gentagne gange advaret mod de foreslåede vidtgående ændringer af nævningesager, senest ved en henvendelse af 9. november 2001 til Justitsministeriets Lovafdeling og ved det ovennævnte høringssvar af 19. november 2001 vedr. Domstolenes Strukturkommission.

Foreningens bestyrelse gentager, at der ikke haves indvendinger mod, at narkotikasager - uanset strafpåstand - i alle tilfælde behandles som domsmandssager.

Den kritik, der har været fremført af, at nævningeafgørelser ikke begrundes, kan forbedres i det eksisterende system, såfremt man pålægger dommerne, når nævningerne har truffet afgørelse om skyldspørgsmålet, efter drøftelse med disse at yde dem bistand til formulering af præmisserne. En anden måde at løse begrundelsesproblemet ville være, at dommerne i deres egen afgørelse af skyldspørgsmålet fremkom med en begrundelse. Dette princip har med held været gennemført i en periode i Vestre Landsret.

Forslaget om fælles votering er det samme som at afskaffe de kendemærker, der karakteriserer en nævningesagsbehandling, og gøre dem til udvidede domsmandsretter.

Forslaget om at reducere nævningernes antal fra 12 til 9 (6 i byretten) er ikke alene en rationalisering, men også et udtryk for, at man vil give dommerne øget indflydelse.

Foreningens bestyrelse finder det afgørende, at der fortsat er en række sager, der drejer sig om den alvorligste kriminalitet, som underkastes den grundige behandling, som nævningesager får under det nuværende system, hvor dommere og nævninger voterer adskilt. Afskaffelse af denne adskilte skyldvotering - den såkaldte dobbeltgaranti - indebærer en svækkelse af retssikkerheden. Dertil kommer, at det fortsat er meget tvivlsomt, om en sådan ordning kan gennemføres uden problemer i forhold til grundloven.

Dommerne har i dag mulighed for at formulere en uenighed med nævningernes afgørelse, som jo vil svare til den nuværende ordning i domsmandssager og vil have betydning som ankevejledning.

Henlæggelse af nævningesager til byretten med mulighed for anke til landsretten vil naturligvis i et eller andet omfang betyde en aflastning af Højesteret, men på den anden side betyde en øget belastning af retssystemet som sådan, fordi nævningesager med fuld bevisførelse vil skulle gennemføres i to instanser i mange af de tilfælde, hvor der i dag sker frifindelse, eller hvor den tiltalte føler sig dømt med urette eller fremover tager skyldspørgsmålet med, når der nu alligevel skal ankes til formildelse.

Højesteret må imidlertid forvente i en længere periode ikke at blive lettet for nogen arbejdsbyrde, idet den foreslåede nye behandlingsform, hvor de tunge sager skal behandles i byretterne, vil give anledning til en lang række tvister om den rette procesmåde og -ledelse.

Foreningens bestyrelse har afgørende betænkeligheder ved, at den tiltalte, der nægter sig skyldig, skal kunne fraskrive sig retten til en nævningesag. Når man ved nævningesagsbehandlingen sikrer en tiltalt særlig grundig og omhyggelig behandling, bør der i loven ikke åbnes mulighed for, at man kan fravælge denne grundige behandling. Det fremgår af forslaget § 687, stk. 1, at beslutningen skal træffes i et retsmøde, og at den tiltalte, hvis han ikke har en forsvarer beskikket, skal have en sådan beskikket. Det er svært at forestille sig en sag, der kan blive nævningesag, hvor der rejses tiltale for de alvorligste forbrydelser, hvor der ikke allerede er beskikket en forsvarer.

Forslaget giver mulighed for, at man kan komme under nævningetærsklen, hvis flere forhold påtales under samme sag. Forslaget ville kunne give mulighed for omgåelse af nævningetærsklen og være vanskelig at anvende i praksis, henset til at der i udmålingspraksis anvendes et princip om modereret kumulation.

3.1. Ekstrakter i nævningesager

Bestyrelsen kan ikke tiltræde forslaget § 888, hvorefter nævningerne skal have udleveret ekstrakter. Der er ikke samme mulighed som i domsmandssager for, at rettens juridiske dommere kan sikre, at de læge dommere ikke kommer på afveje i ekstrakten og læser fra de dele af ekstrakten, der hverken bør eller bliver dokumenteret under domsforhandlingen. Den nuværende praksis med udlevering af diverse udskrifter, erklæringer samt hjælpemateriale foreslås opretholdt.

4. Videoretsmøder

Bestyrelsen har vedr. videoretsmøder tidligere afgivet hørings svar af 30. november 2001 i forbindelse med Retsplejerådets Betænkning nr. 1401/2001 om reform af den civile retspleje. Her udtalte bestyrelsen, at det, for så vidt angår vidner og sagkyndige, burde høre til undtagelsen, at disse blev afhørt via video og telefon, og at der bør gælde et ubetinget krav om, at alle væsentlige vidner fysisk er til stede i retten.

Bestyrelsen bemærker, at der ikke – i modsætning til, hvad der er angivet i bemærkningerne – har været påbegyndt eller gennemført en forsøgsordning vedr. videoretsmøder i Danmark. På den baggrund er det overraskende, at man fremsætter så vidtgående forslag om anvendelse af videoretsmøder.

Det er vanskeligt at foretage troværdighedsvurderinger via video, og man mister meget ved, som aktør i processen, ikke at have den direkte øjenkontakt med vidner - eller hvis forsvareren skal være sammen med den sigtede/tiltalte - med dommere/domsmand.

Efter forslaget kan retten sidde parternes protest mod videoretsmøder overhørig - uanset det af bemærkningerne fremgår, at der skal lægges afgørende vægt på parternes og vidnets stilling til spørgsmålet.

Bestyrelsen skal henstille, at det, hvis det kommer på tale at lade mindre væsentlige vidner afhøre fra video eller telefon, er et krav, at der er enighed herom mellem anklager og forsvarer.

Efter forslagets § 748 kan retsmøder under efterforskningen også afvikles via telekommunikation med billede, herunder f.eks. fristforlængelser, hvor der skal tages stilling til, om sigtede eller tiltalte skal være fortsat varetægtsfængslet.

Den besparelse, der måtte være for politiet/Kriminalforsorgen ved ikke at skulle transportere den sigtede til retsmøder, modsvares på den anden side ved, at man vælter byrden over på de beneficerede forsvarere. Som eksempel kan nævnes, at Odense Politi ofte benytter at placere arrestanter i Sønderborg. Hvis disse ikke bringes til retten, skal forsvareren som udgangspunkt så til gengæld bruge 5 timers transporttid for at være ved klientens side ved fristforlængelsen.

Rent bortset fra de problemer, som anvendelse af videokommunikation kan give, vil et system, hvor dommer og anklager er sammen i retten, og sigtede og hans forsvarer kun i videoforbindelse med disse i arresten eller et videocenter, f.eks. på en politistation, medføre en ulighed i processen.

Foreningens bestyrelse forudsætter, hvis forslaget vedtages, at transporttiden i forbindelse med sådanne retsmøder honoreres til fuld takst, og at omkostningerne herved ikke i sidste ende væltes over på den domfældte, der jo ikke har nogen indflydelse på, om han bliver anbragt i et arresthus fjernt fra den dømmende ret.

De betænkeligheder, bestyrelsen har med hensyn til videoretsmøder under efterforskningen, gælder så meget des mere med hensyn til domsforhandlingen, hvor det bør være et ubetinget krav, at den tiltalte, hans forsvarer og vidnerne fysisk er til stede ved den dømmende ret.

5. Øget ankebegrænsning i straffesager

Justitsministeriet foreslår i § 901 grænsen for sager, der frit kan ankes, forhøjet fra kr. 3.000 til kr. 5.000. Der er i bemærkningerne side 281 og 459 alene henvist til den almindelige prisudvikling og de seneste års udvikling af bødeniveauet.

Ifølge tal, som Justitsministeriet efterfølgende har oplyst til pressen, vil årligt 1.200 personer blive berørt af de foreslåede ændringer. De pågældende vil være henvist til at ansøge Procesbevillingsnævnet om ankebevilling. Procesbevillingsnævnets Sekretariat er efter det oplyste i forvejen undernormeret til den stigende sagsmængde, og her vil sagerne skulle behandles af et sekretariat, og sagerne sendes ud og siden drøftes af 3 dommere (Højesteret, landsret og byret) samt en advokat og retslærd fra universiteterne.

Efter det oplyste gives der medhold i en ikke ubetydelig del af sagerne, bl.a. fordi en fældende straffedom vil have vidtrækkende følger for ansøgeren. Gives der medhold, skal sagen efterfølgende behandles én gang til i landsretten.

Bestyrelsen kan således ikke anbefale, at den frie ankegrænse sættes op fra kr. 3.000 til kr. 5.000. Der bør udvises tilbageholdenhed med at indskrænke borgerens adgang til at få prøvet sin sag i to instanser. Vedtages forhøjelsen forudsætter bestyrelsen, at den lempelige praksis med hensyn til ankebevillinger opretholdes.

Såfremt anbefalingen ikke følges, skal bestyrelsen henstille, at der tilføres yderligere ressourcer til Procesbevillingsnævnet, således at dette bliver i stand til at overholde rimelige ekspeditionsfrister og orientere om sit arbejde (sidste årsberetning er fra 2003).

6. Kærebegrænsning

Bestyrelsen kan ikke tiltræde forslaget til RPL § 1013, stk. 3, om afskæring af muligheden for at kære landsrettens omkostningsafgørelse i straffesager, og kan på dette punkt tiltræde Advokatrådets bemærkninger, herunder at der i lovudkastets bemærkninger ikke er nogen egentlig argumentation for at afskære prøvelse i to instanser af dette spørgsmål.

Bestyrelsen er ikke gået nærmere ind i lovudkastets forslag til reform af den civile retspleje, men finder dog anledning til kort at kommentere følgende.

7. Småsagsprocessen

Der sker et betydeligt retssikkerhedsmæssigt skred, når rettens personale - det være sig dommere og det overflødiggjorte tinglysningsspersonale m.v. - skal gennemføre processen på begge parter vegne. Der vil uundgåeligt kunne opstå fejl undervejs, ikke alene juridisk, men også som følge af svigtende kommunikation. Sådan vil det i alle tilfælde opleves af parterne. Fremover vil den utilfredse part så være henvist til at føre eventuelle erstatningskrav mod domstolen med de problemer, der heraf vil følge med at kunne få medhold.

8. De beneficerede advokater

Adgangen til at beskikke en anden forsvarer straks ved udeblivelse, jf. § 852, stk. 2, bør absolut have undtagelsens karakter og ikke kunne forekomme, uden årsagen til udeblivelse er kendt. Bestemmelsen er dog ikke ny, men der kan efter formuleringen let opstå en konflikt med det fundamentale princip om frit valg af forsvarer, jf. Menneskerettighedskonventionens art. 6.

Der er ikke i forslaget taget højde for det øgede ressourceforbrug, som advokater med beneficium påføres til transport til og fra de nye byretter. Overgangsordningen bør indeholde et generelt frafald fra Justitsministeriets side af forbeholdet for dækning af rejseudgifter inden for den nye store retskreds - og ikke konkret efter ansøgning som angivet i bemærkningerne side 518. Udgifterne dertil har stor betydning for de enkelte advokater, men kun ganske beskeden vægt i den store reformsammenhæng.

Dækning af transportudgifterne til disse advokater vil også kunne sikre, at borgerne i de byer, hvor byretten nedlægges, ikke oplever en umiddelbar serviceforringelse. De lokale advokatrelationer, som har eksisteret gennem mange år, vil på den måde kunne fortsætte, så længe advokaten har beneficet. Dette er absolut mest rimeligt for både det retssøgende publikum og de advokater, som påføres positive merudgifter til transport samt øget tidsforbrug hermed.

9. Møderet for landsretten

Efter forslaget skal alle sager nu påbegyndes som byretssager. Det må derfor forventes, at det vil blive endnu sværere at finde egnede prøvesager for fuldmægtige/advokater. Bestyrelsen er opmærksom på, at dette spørgsmål er sendt i udvalg, men finder anledning til at fremhæve, at ændringer i betingelserne for at opnå møderet forekommer endnu mere nødvendig.

På bestyrelsens vegne
Niels Forsby

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen

Amagertorv 21
31. januar 2006

Vedr.: Sagsnr. 2005-945-0195. Ny vejledning vedr. sædelighedssager.

Justitsministeriet har med skrivelse af 12. januar anmodet foreningen om en udtalelse vedr. teksten til en ny vejledning.

Udkastet trænger nok til en helt ny gennemskrivning.

Første store afsnit, der begynder "Når du anmelder ..", bør typografisk og sprogligt deles op, således at teksten bliver lettere tilgængelig. Ellers kan man befrygte, at en del vil stå af allerede på dette tidspunkt.

På side 2 under afsnittet "Hvis sagen kommer for retten" gør man forholdene omkring vidneforklaring i retten mere skræmmende og ubehagelig, end nødvendigt er. Spørgsmålet er, om vejledning om vidneforklaring i retten skal være så detaljeret, når nu alle får ret til en bistandsadvokat.

I afsnittet "Din forklaring i retten", 3. afsnit, gør man for så vidt ganske rigtigt opmærksom på, at det ubetingede krav for dørlukning ikke gælder alle sædelighedssager, men det må være vanskeligt for den, der skal læse brochuren, at finde ud af, om hun er i

den ene eller anden gruppe - og § 29 a, stk. 1, omfatter også andet end voldtægt og incest, herunder straffelovens § 218, § 222, stk. 2, og § 223.

Under afsnittet "Oplysninger om dig" er navneforbuddet formuleret, som om det var fakultativt, hvilket ikke synes at være i overensstemmelse med retsplejelovens § 1017 b.

Spørgsmålet er, om man ikke skræmmer en potentiel anmelder mere end oplyser hende ved på side 3 i 2. afsnit at nævne muligheden af, at man kunne blive fotograferet på vej til retten.

Under "Særlige regler for seksuelle overgreb mod børn" er det ganske rigtigt anført, at gerningsmanden ikke får lejlighed til at være til stede i forbindelse med videoafhøringen. Det er derimod ikke korrekt, at en forsvarer for gerningsmanden ikke har mulighed for at være til stede. Hvis man tilstræber en fuldstændig korrekt gengivelse af situationen, skulle man snarere kort beskrive, hvad der ligger i en videoafhøring, herunder hvem der er til stede under afhøringen i selve lokalet, og hvem der sidder uden for ved en monitor. Vejledningen her synes at rette sig til en pårørende til en person, der har været udsat for et seksuelt overgreb, hvilket ikke ganske stemmer med overskriften på brochuren.

Under afsnittet "Hvis du er bange for, at han opsøger dig igen" tilbyder man venligt eventuelle ofre at få installeret en overfaldsalarm. Forudsætningen for, at man giver det tilbud, er, at der også er de fornødne ressourcer til at bevilge alarmer. Det stemmer ikke helt med de praktiske erfaringer.

Under overskriften "Erstatning" på side 4 er det urigtigt anført, at det er staten, der betaler erstatning. Dette er ikke tilfældet. Erstatningsnævnet udlægger ganske vist beløbet, men det er gerningsmanden, der får opkrævningen efterfølgende af staten.

Under overskriften "Hvem kan hjælpe dig i øvrigt" synes man at rode rundt i begreberne "lægehjælp" og "lægeundersøgelse".

I det andet afsnit lover man gratis psykologhjælp. Det er vist ikke helt i overensstemmelse med praksis. Nogle steder kan man få gratis psykologhjælp, hvis man henvender sig i den akutte fase til et voldtægtscenter inden for de første to døgn efter gerningstidspunktet. Henvender man sig senere, henvises man til egen læge, og den psykologbistand, der sker efter lægeordination, gives der kun delvis refusion til.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Det Internationale Kontor

Amagertorv 21
7. februar 2006

Vedr.: Sagsnr. 2006-305-0260. Forslag til Rådets afgørelse om samarbejdsordninger mellem medlemsstaternes kontorer for inddrivelse af aktiver.

Justitsministeriet har med skrivelse af 11. januar d.å. anmodet om en udtalelse om ovennævnte. Et grundnotat er eftersendt og modtaget den 27. januar d.å.

Materialet har været forelagt Landsforeningens bestyrelse, der har betænkeligheder ved, at fortrolige oplysninger udveksles uformelt mellem de deltagende lande med den deraf følgende risiko for misbrug.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Salær for højesteretssager

Foreningens næstformand, Steen Bech, deltog den 29/11 2005 sammen med Rigsadvokaturen og Advokatrådet i et møde i Højesteret. Blandt de spørgsmål, der blev drøftet, var bl.a. salærene. Højesteret bemærkede, at de vejledende salærtakster er et udgangspunkt, og at Højesteret bl.a. er opmærksom på forhold som forsvarerskrifte. Højesteret har i øvrigt efter domsforhandlingen en god fornemmelse af forsvarerindsatsen, hvilket der tages højde for ved salærafgørelsen. Der blev ved mødet desuden gjort opmærksom på, at Højesterets vejledende salærtakster er gengivet i "Labor kontor dagbog 2006", men at taksterne siden er blevet forhøjet. Højesteret vil sørge for at lægge taksterne ud på Højesterets hjemmeside.

I fængsel - hvad med børnene?

Nu vil også Det Kriminalpræventive Råd og Kriminalforsorgen yde vejledning til de fængslede familier, herunder børnene.

Der er dels udgivet nogle brochurer, der har ovennævnte titel, som retter sig mod forældrene, samt lavet nogle små kort, som giver numre og e-mailadresser, hvis børn har brug for rådgivning.

Folderen til forældrene er via Kriminalforsorgen udsendt til alle fængsler og arresthuse, ligesom politiet er anmodet om at udlevere dem, når det er muligt.

Materialet kan bestilles via Det Kriminalpræventive Råds hjemmeside www.dkr.dk.

Rådet udsendte i 2005 en rapport om de særlige problemstillinger, som knytter sig til børn med en fængslet far eller mor. Man kan læse nærmere på den ovennævnte hjemmeside.

Straffeprocessen - Bogomtale

Reformiveren har jo ingen ende villet tage de seneste par år, hvorfor der er stor risiko for, at man procederer på forældet stof, hvis man benytter sine sædvanlige lærebøger i reolen.

Det er derfor glædeligt, at et stærkt hold af forfattere har slået sig sammen om at udgive "Straffeprocessen". Det er Eva Smith, Jørgen Jochumsen, Michael Kistrup og Jakob Lund Poulsen.

Værket er på 977 sider og prisen kr. 996 excl. moms. Forlaget er Thomson A/S, hjemmeside www.thomson.dk.

Bogen er tænkt som lærebog i faget (de stakkels studerende, men de skal forhåbentlig ikke lære det hele udenad). Men den alsidige sammensætning af forfatterpanelet gør ligeledes bogen anvendelig for praktikere.

Der er en udførlig indholdsfortegnelse samt et lov-, doms- og stikordsregister. Under de enkelte afsnit er der i passende omfang domsreferater m.v., herunder også praksis fra Den Særlige Klageret og Den Europæiske Menneskeretsdomstol. Noteapparatet er ligeledes udførligt og praktisk i form af fodnoter.

Bogen kan anbefales.

Ungdomssanktion - Undersøgelse

Straffelovens § 74 a

Socialforskningsinstituttet, SFI, gennemførte i sommeren 2005 en evaluering af ungdomssanktionen. Undersøgelsen er på 95 sider og kan hentes på internettet via Socialministeriets hjemmeside www.social.dk.

Den kvalitative evaluering fra SFI viser, at ungdomssanktionen mangler sammenhæng og mål. Handleplaner udarbejdes tilsyneladende ikke systematisk, og de udarbejdes sjældent i samarbejde med den unge og dennes forældre, sådan som de skal efter loven.

De unge er negative i forhold til behandlingen, og flere ville have foretrukket en traditionel fængselsstraf, fordi den ville være hurtigere overstået.

Den unge bliver relativt ofte flyttet flere gange frem og tilbage mellem sikrede og åbne institutioner, og der er sjældent nogen socialpædagogisk sammenhæng mellem de forskellige faser. Endvidere mangler det socialpædagogiske personale på de enkelte afdelinger et fælles syn på, hvordan de unge skal behandles.

En yderligere undersøgelse har bl.a. vist, at sagsakterne viser klare vilkårligheder m.h.t. de unges rettigheder i fase 2. Nogle kommuner opfatter ungdomssanktionen som en straf og handler ud fra dette, hvilket bl.a. kommer til udtryk ved, at de unges rettigheder i fase 2 i nogle tilfælde er mere restriktive end de, der gælder i forhold til åbne fængsler. De unge føler, at de bliver uretfærdigt behandlet, fordi det er vilkårligt, hvilke regler som gælder.

SFI's ekspertgruppe har forskellige anbefalinger til at afhjælpe nogle af de hidtidige mangler, og man kan på den ovennævnte hjemmeside læse i en pressemeddelelse af 31/1 2006, hvad socialministeren påtænker at gøre.

Det er i undersøgelsen lidet opmuntrende at læse side 14, at der ikke findes meget dokumenteret viden i Danmark om, hvad der virker og ikke virker, når det drejer sig om socialpædagogisk behandling af kriminelle unge på institutioner og efterfølgende opfølgning på behandlingen.

Forskningen viser dog, at skift af institution ikke er gavnligt, selv om det undertiden kan være nødvendigt, side 28. Knap en trediedel af de unge i en undersøgelse blev tilbageført til sikret afdeling efter at være overgået til åbent anbringelsessted i fase 2.

Effekten af en ungdomssanktion kan naturligvis ikke alene måles på recidivprocenten, men det er tankevækkende, at man i bilag til undersøgelsen konstaterer side 82, at ungdomssanktionen ikke kan siges at have haft en recidivdæmpende effekt i de 25 undersøgte forløb. Af oplysninger fra Kriminalregisteret fremgår det, at bortset fra én enkelt, er alle de unge, som indgår i udredningen, registreret i Kriminalregisteret med nye kriminelle forhold, hvoraf hovedparten er begået, mens afviklingen af ungdomssanktionen var i gang.

11 af de unge havde kriminaliseret sig ud af ungdomssanktionen ved at få ubetingede fængselsstraffe.

Landsforeningens Meddelelse 1/2006

Salær - Ventepenge

Retsplejelovens § 741

Ventepenge er ikke udtrykkeligt reguleret i retsplejeloven, men her er et eksempel - ganske vist af ældre dato, men det er også i brug i dag.

Københavns Byrets afdeling for Grundlovsforhør, 90. 6447/02, 6/3 2002

"Der foretoges sag nr. 90. 6447/02 ventepenge til advokat A, kode xxxx.

Dommeren tillagde advokat A 2.800 kr. + moms i salær som godtgørelse for spildtid i dommervagten. Salæret udredes endeligt af det offentlige.

Retten hævet."

Landsforeningens Meddelelse 2/2006

Erstatning - Uberettiget anholdelse

Retsplejelovens § 755, § 760 og § 1018 a

Statsadvokaten tillagde erstatning i forbindelse med en uberettiget anholdelse på Christiania i juni 2005. En kvinde K havde været tilbageholdt ca. 4 timer, trods at man kendte hendes identitet, alene med det formål at sikre hendes tilstedeværelse med henblik på at afhøre hende. Erstatningen blev efter de administrative takster fastsat til kr. 2.000 med renter fra indgivelse af erstatningskravet, ligesom advokaten blev tillagt kr. 1.200 + moms.

Statsadvokaten for København SA1-2005-521-1428, 21/11 2005

K klagede via sin advokat over, at hun var blevet tilbageholdt i juni 2005. Politidirektøren fandt ikke anledning til at kritisere politiets dispositioner i sagen.

Det fremgik bl.a. af Statsadvokatens redegørelse, at politifolk havde påtalt over for K, at hun ikke holdt hunden "Tjalfe" i snor. K skulle have protesteret, idet hun ikke mente, at der på Christiania var pligt til at holde hunde i snor. K blev herefter gjort bekendt med, at hun ville blive sigtet efter politivedtægten, hvis hun ikke fik sin hund i snor. K nægtede, hvorefter

ter hun blev sigtet og bedt om at følge med ud til "sagsbehandlingsbilen". En tilstedeværende person B blev nu ophidset, tog fat i hundens halsbånd og kom med tilråb til politiet, mens øvrige tilstedeværende personer begyndte at "blande sig". B blev nu anholdt, og der blev kastet sten efter politiet, der slap K og trak sig tilbage.

Lederen af politifolkene besluttede, at alle involverede, hvorpå der var en sag, skulle anholdes. Politipatruljen gik derfor ind i området igen, og K blev anholdt kl. 11.55 på restaurant Månefisken - uden hund - og ført til stationen, indsat i detentionen og først afhørt kl. 15.49. K erkendte sig skyldig i overtrædelse af politivedtægten ved ikke at have haft "Tjalfe" i snor og ønskede ikke at udtale sig yderligere. Hun blev herefter løsladt.

Forklaringen på, at hun var blevet anholdt, var iflg. politiet, at dette var nødvendigt både af hensyn til politiet og hendes egen sikkerhed. Forklaringen på, at hun ikke blev afhørt tidligere på stationen, var, at urolighederne havde medført 8 anholdelser, hændelsesforløbet skulle klarlægges, og den efterfølgende sagsbehandling koordineres og færdiggøres.

Det fremgik endvidere, at K allerede under den første kontakt med politiet havde oplyst navn, adresse og cpr. nr.

Advokaten gjorde gældende, at formålet med den senere indbringelse på stationen alene syntes at være at afhøre K og i strid med RPL § 750, hvorefter politiet ikke kan pålægge nogen at afgive forklaring.

Statsadvokaten udtalte:

"Efter de foreliggende oplysninger må jeg ved min afgørelse lægge til grund, at politiet inden anholdelsen af Deres klient havde de fornødne oplysninger om Deres klients identitet, at Deres klient på anholdelsestidspunktet ikke gav anledning til uro eller var i færd med at begå ulovligheder, at anholdelsen af hende alene synes at være begrundet med, at man ønskede at afhøre hende, at beslutningen om anholdelse skyldes en truffet generel beslutning om, at alle, mod hvem der blev rejst sigtelse i forbindelse med politiindsatsen den pågældende dag på Christiania uden undtagelse skulle anholdes og medtages til Station Amager, at afhøringen på Station Amager, som kun ses at have varet omkring 1 minut, alene drejede sig om et særdeles enkelt og overskueligt forhold vedrørende en løsgående hund, at afhøringen ikke drejede sig om forhold, der vedrørte de øvrige anholdte i sagen, og at der ikke i sagen umiddelbart ses at foreligge nogen umiddelbart forståelig forklaring på hvorfor denne - forventeligt meget korte - afhøring ikke kunne være foretaget kort efter anholdelsen enten på selve Christiania, eller efter at Deres klient var blevet ført uden for Christiania, eller i hvert fald senest umiddelbart efter Deres klients indbringelse på Station Amager.

Efter retsplejelovens § 755, stk. 1, kan politiet anholde en person, der med rimelig grund mistænkes for et strafbart forhold, der er undergivet offentlig påtale, såfremt anholdelsen

må anses for påkrævet for at hindre yderligere strafbart forhold, for at sikre hans foreløbige tilstedeværelse eller for at hindre hans samkvem med andre.

Efter de foreliggende oplysninger i sagen finder jeg ikke grundlag for at antage, at betingelserne i den nævnte bestemmelse for at foretage anholdelse af Deres klient har været til stede. Jeg finder således heller ikke grundlag for at antage, at anholdelsen har været nødvendig for at sikre Deres klients foreløbige tilstedeværelse, allerede fordi politiet efter det oplyste inden anholdelsen havde de fornødne oplysninger om Deres klients identitet, og fordi den nævnte bestemmelse ikke giver hjemmel til at foretage en anholdelse alene for at sikre den anholdtes tilstedeværelse med henblik på afhøring af ham eller hende.

Jeg finder derfor, at Deres klient ikke burde have været anholdt.

Endvidere finder jeg, at Deres klient ikke efter anholdelsen burde have været medtaget til Station Amager, idet den afhøring om det meget overskuelige og meget lidt grove forhold, sagen drejede sig om, synes at kunne være foretaget i hvert fald enten ved "Den Grå Hal", efter at Deres klient var blevet ført derhen, og inden borttransporten af hende til Station Amager, eller - hvis en afhøring på grund af andre tilstedeværendes indblanding var umulig på dette sted - umiddelbart efter, at Deres klient var blevet ført uden for Christiania.

Endelig finder jeg, at Deres klient burde have været afhørt om forholdet straks eller i hvert fald meget kort efter, at hun var blevet indbragt til Station Amager, og at hun derfor ikke burde have været tilbageholdt på politistationen i flere timer, inden afhøringen af hende fandt sted. Jeg har herved lagt vægt på, at sigtelsen mod hende drejede sig om et meget overskueligt forhold af meget ringe grovhed, og at den pågældende afhøring under alle omstændigheder måtte antages at ville være af meget kort varighed.

Jeg har samtidig hermed gjort Politidirektøren bekendt med min afgørelse."

K blev derefter tilbudt takstmæssig erstatning på kr. 2.000, ligesom advokaten blev tillagt salær med kr. 1.200 + moms.

- 00000 -

K havde oprindeligt fået et bødeforlæg på kr. 200, men i oktober 2005 opgav man påtale mod hende.

Landsforeningens Meddelelse 3/2006

Røveri - Ung alder - Ikke ungdomssanktion - Betinget straf - Medvirken
Straffelovens § 23, § 56, § 74 a og § 288

To 16-årige drenge havde begået røveri over for en jævnaldrende pige P, der kom cyklende. B holdt en enhåndsbetjent kniv frem mod P for at få hendes mobiltelefon. A kiggede på 5-10 m derfra.

For A's vedkommende var der ikke de store problemer i, at han, henset til, at han havde siddet i varetægtssurrogat, skulle have en betinget straf. B's hjemlige forhold var mere problematiske, men også han fik trods kommunens og politiets anbefaling af ungdoms-sanktion en betinget straf.

Københavns Byrets 30. afd. SS 30. 34305/2005, 16/12 2005

A og B, begge 16 år, var tiltalt, A efter straffelovens § 244, ved i august 2005 i en spejderhytte efter at have modtaget tre lussinger fra S at have tildelt hende et hårdt spark i maven.

Begge for røveri efter straffelovens § 288, stk. 1, nr. 1, ved i november 2005 kl. 02.00 i forening og efter forudgående aftale at have aftvunget P en mobiltelefon og et sæt høretelefoner, idet B stoppede P, der kom på cykel, spærrede vejen og fremtog en enhåndsbetjent kniv, som han holdt frem mod P, og sagde, at han ville have hendes mobiltelefon, ellers ville han stikke hende. Først fik han et headset. B gentog, at han ville have P's mobiltelefon, og mens han holdt kniven nogle få cm fra P's mave, tog han mobiltelefonen fra hendes jakkelomme, mens A stod 5-10 m derfra og kiggede på. P fik herefter lov at cykle væk. A og B gemte mobiltelefonen m.v.

B var i forhold 3 tiltalt for overtrædelse af våbenloven på grund af den enhåndsbetjente kniv og endelig i forhold 4 tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 124, ved at være flygtet fra et varetægtssurrogat i december 2005.

A erkendte sig delvis skyldig i forhold 1, men nægtede forhold 2. B erkendte alle forhold.

Vedr. røveriforholdet forklarede B bl.a., at han havde aftalt med A at begå et røveri. Selv skulle han true med en kniv, og A skulle tage tingene fra den pågældende.

Han havde handlet som beskrevet i anklageskriftet. A kiggede kun på. A sagde efterfølgende, at han kendte P, der gik i hans storebrors klasse, og at P også kendte de tiltalte. De tiltalte gemte nu tingene under en busk, idet de ville give tingene tilbage til pigen.

Om forhold 4 forklarede han, at han var taget hjem til sin far, der med det samme sørgede for at få ham bragt tilbage til den sikrede institution.

A bestred, at der mellem parterne havde været en aftale om at begå røveri og havde ikke overværet dette, da han var i færd med at lade sit vand. Han havde heller ikke været med til at gemme mobiltelefonen.

Pigen P støttede B's forklaring. Hun havde ud over B set en person, der stod et par meter væk. Den pågældende gjorde ikke noget. Det virkede, som han havde set, hvad der foregik, og han vendte sig væk, da vidnet så på ham.

Om A var det oplyst, at kommunen ikke tidligere havde været i kontakt med familien, og han skønnedes ikke at have behov for socialpædagogisk behandling.

B's opvækst havde været kaotisk med skiftende forældremyndighedsindehavere, konflikter og vold (fra forældrene). B ønskede imidlertid fortsat at blive boende hos faderen. Kommunen anbefalede ungdomssanktion for at give B trygge rammer og mulighed for at opbygge tillidsfulde relationer til voksne. Man anbefalede derfor ungdomssanktion, der skulle begynde med en måneds ophold efter dom i sikret institution.

Den sikrede institution pegede på, at B opførte sig høfligt over for voksne, men så snart han var sammen med andre unge, forsøgte han at tilpasse sig dem og deres forventninger til ham.

Man kunne ikke anbefale den form for flytning, der er en del af ungdomssanktionen. Hvis han skulle hjem (umiddelbart efter dommen), skulle der iværksættes en stor og intensiv støtte til B og familien.

B's kontaktperson i kommunen oplyste, at B havde overholdt alle aftaler. Faderen var samarbejdsvillig. Hun støttede den sikrede institutions forbehold over for ungdomssanktion.

Hverken A eller B var tidligere straffet. De havde været frihedsberøvet lidt over en måned.

Begge blev fundet skyldig efter anklageskriftet, herunder den forudgående aftale om at begå røveri.

Om sanktionen udtalte retten:

"Idet retten ikke finder grundlag for at lade straffen bortfalde i forhold 1, fastsættes straffen for tiltalte A til fængsel i 6 måneder, jf. straffelovens § 244, og § 288, stk. 1, nr. 1. Idet retten navnlig lægger vægt på tiltaltes unge alder, udsættes fuldbyrdelsen af straffen i medfør af straffelovens § 56, stk. 2, som nedenfor bestemt.

På baggrund af udtalelsen fra institutionen S og det i øvrigt oplyste om tiltalte B's personlige forhold finder retten ikke, at det må anses for formålstjenligt for at forebygge yderligere lovovertrædelser, at denne tiltalte idømmes ungdomssanktion i medfør af straffelovens § 74 a.

Straffen for tiltalte B fastsættes til fængsel i 7 måneder, jf. straffelovens § 124, stk. 1, § 288, stk. 1, nr. 1 samt våbenlovens § 10, stk. 3, jf. § 4, stk. 1. Idet retten navnlig lægger vægt på tiltaltes unge alder udsættes fuldbyrdelsen af straffen i medfør af straffelovens § 56, stk. 2, som nedenfor bestemt."

For A blev der alene fastsat en prøvetid på 2 år, mens B ud over prøvetiden skulle undergive sig foranstaltninger i medfør af lov om social service § 40 efter kommunens nærmere bestemmelse.

Redaktøren henviser til omtale i nærværende udsendelse/hæfte af en undersøgelse af ungdomssanktionens effektivitet.

Landsforeningens Meddelelse 4/2006

Erstatning - Uberettiget udvisning

Udlændingelovens § 26, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention art. 8, retsplejelovens § 1018 d

T blev udvist i by- og landsret, men frifundet herfor i Højesteret. Han var blevet prøveløsladt efter reglerne, men var umiddelbart herefter blevet frihedsberøvet efter udlændingeloven for at effektuere udvisningen. Han sad 3 måneder på udlændingeloven, men blev løsladt, da der blev givet tredieinstansbevilling. Statsadvokaten ville ikke give erstatning for de tre måneders ekstra fængsel, men det ville Rigsadvokaten godt.

RA-2005-521-1286, 10/1 2006

Den 19-årige T₂, der var ustraffet og var kommet til Danmark som 14-årig, blev for røveri med skarpladt pistol på et postkontor idømt 1 års fængsel og udvist i byretten og landsretten (dissens). Højesteret var enig i at ophæve udvisningen, bl.a. fordi han var kommet her til som 14-årig, havde hele sin familie her, havde fulgt undervisning, haft arbejde og lært sig dansk, hvorimod der ikke var nogen væsentlig familiemæssig tilknytning til hjemlandet Uganda. Sagen er gengivet i U2005.2482H.

T₂ havde været anholdt og fængslet fra 13/1 2004 og prøveløsladt den 10/9 2004, men samme dag varetægtsfængslet i medfør af udlændingelovens § 35 med henblik på at effektuere udvisningen. Efter at Procesbevillingsnævnet havde meddelt tredieinstansbevilling, blev han løsladt den 13/12 2004. Højesterets afgørelse forelå den 25/5 2005, og herefter søgte T₂ om godtgørelse for frihedsberøvelsen fra 10/9 - 23/12 2004.

Advokaten skrev bl.a.:

"Jeg er bekendt med, at der i flere afgørelser, f.eks. U 1999.340 Ø (senere stadfæstet af Højesteret) og U 2000.2502 V er nægtet erstatning under henvisning til uudnyttede prøveløsladelsesmuligheder, så længe den samlede frihedsberøvelse ikke har oversteget den udmålte straf.

I nærværende sag skete der imidlertid prøveløsladelse, og den fortsatte frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 50 havde alene til formål at sikre fuldbyrdelsen af den udvisning, som der ifølge Højesterets dom ikke burde have været truffet afgørelse om.

Jeg henviser til resultatet i den med dissens af Vestre Landsrets 14. afdeling afsagte dom af 28. feb. 2005 i ankesag S-1596-04."

Statsadvokaten afslog erstatning under henvisning til, at den samlede frihedsberøvelse ikke oversteg den idømte frihedsstraf.

Sagen blev indbragt for Rigsadvokaten, der meddelte, at der i medfør af RPL § 1018 d, stk. 1, kunne ydes T₂ en erstatning på kr. 62.400 med sædvanlig forrentning og salær til advokaten med kr. 1.200 + moms.

Landsforeningens Meddelelse 5/2006

Vold mod myndighedspersoner - Samfundstjeneste - Langvarig sag Straffelovens § 119 og § 62

T på 31 år havde i 2004 gennem en åbentstående busrude slået ud efter buschaufføren, der blev ramt en gang. I byretten idømt fængsel i 20 dage. Landsretten afsagde en 3-3 afgørelse, hvor straffen blev gjort betinget af samfundstjeneste i 40 timer under hensyn til den tid, der var forløbet.

ØL 16. afd. a.s. nr. S-3332-04, 17/1 2006

T på 31 år var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, ved i maj 2004 at have haget sig fast på en bybus og flere gange gennem den åbentstående busrude med knyttet hånd at have slået ud efter ansigtet på buschauffør A, der blev ramt i hvert fald én gang.

Under domsforhandlingen var der fra anklagemyndigheden en subsidær påstand om forholdets henførelse under straffelovens § 244.

T nægtede sig skyldig. Der var en omfattende bevisførelse. Ud over A afgav 6 vidner forklaring.

En lægeattest vedr. A angav hævelsen på venstre kind, svarende til et foto optaget samme dag.

T forklarede bl.a., at han gik hen til A, fordi denne havde kaldt tiltaltes kæreste, der var fører af en bil, for en dum kælling. Han bestred at have slået A. Kæresten støttede denne forklaring. Et andet vidne havde imidlertid set T slå "helt vildt" gennem den åbentstående rude. A forklarede, at han måtte foretage en opbremsning, fordi T's kærestes bil kørte ud over hjænderne på en sidevej. T virkede fuld og sprang op på bussen og holdt med den ene arm i bussens spejl, mens han med den anden arm slog med knyttet hånd.

Resten af vidnerne havde ikke set den beskrevne episode.

Byretten lagde til grund, at T i beruselse og ophidselse havde slået ud med knyttet hånd mod A, der en gang blev ramt på venstre kind med hævelse til følge. Da buschaufføren handlede i medfør af offentlig tjeneste, skulle forholdet henføres under § 119, ikke § 244, som af forsvareren påstået.

Straffen blev udmålt til fængsel i 20 dage, som der ikke var tilstrækkeligt grundlag for at gøre betinget, heller ikke med vilkår om samfundstjeneste.

T ankede med påstand om frifindelse, subsidiært formildelse, navnlig således, at straffen blev gjort betinget eventuelt med vilkår om samfundstjeneste. Anklagemyndigheden påstod skærpeelse.

Landsretten var enig i byrettens bevisresultat og fandt straffen passende udmålt, men delte sig herefter:

"3 af rettens medlemmer finder under hensyn til den tid, der er forløbet, siden forholdet blev begået, uden at dette skyldes tiltaltes forhold, at straffen undtagelsesvis kan gøres betinget som nedenfor bestemt herunder på vilkår om udførelse af 40 timers samfundstjeneste inden for en længstetid på 6 måneder.

3 af rettens medlemmer finder efter forholdets karakter ikke grundlag for at gøre straffen betinget, heller ikke på vilkår om udførelse af samfundstjeneste.

Der afsiges dom efter det for tiltalte gunstigste resultat."

Prøvetiden blev sat til 2 år.

Landsforeningens Meddelelse 6/2006
Anke - Frister - Oversiddelse

Retsplejelovens § 948, § 949 og § 963

Arrestanten A bad fængslet kontakte hans forsvarer med henblik på anke, men der blev ikke registreret en henvendelse herom på forsvarerens kontor. Landsretten tillod, trods at ankefristen var sprunget, realitetsbehandling af sagen, da det ikke kunne afvises, at det skyldtes forhold, som ikke kunne tilregnes A, at hans anke ikke var iværksat rettidigt.

VL 5. afd. S-3081-05, 22/12 2005

Byretten afsagde dom den 28/10 2005 om straffelovens § 119 og § 266. Det fremgik af en redegørelse fra arresten, at A rettede henvendelse på kontoret den 8/11 2005 for en samtale. Samtalen måtte imidlertid udsættes, da en anden indsat var til samtale på kontoret.

A rettede herefter henvendelse til fængselsfunktionær S, der ligeledes opholdt sig på kontoret. Efterfølgende var der uenighed om, hvad han sagde til S. A mente at have bedt om at få noteret, at han ønskede at anke sin dom. S mente, at han bad om kontakt til sin forsvarer vedr. evt. anke og bad om, at der blev givet besked til denne om en samtale, hvilket hun viderebragte.

A var bekendt med reglerne om, at han kunne anke ved erklæring over for personalet på vagtmesterkontoret.

Advokat K blev først bekendt med det passerede den 1/12 2005 og skrev samme dag til landsretten, hvor han oplyste, at ingen på advokatkontoret havde registreret en besked fra S, uden at advokaten kunne fastslå, hvorvidt der var sket en fejl i arresten eller på hans kontor.

Advokaten påpegede, at det ikke var klientens forhold, der havde medført en overskridelse af ankefristen, og bad om oprejsningsbevilling.

Statsadvokaten protesterede, påstod afvisning og henviste til, at:

"Det, at der af uforklarlige årsager, aldrig er kommet en besked til den pågældende forsvarer den pågældende dag, fritager ikke domfældte fra på ny at forsøge kontakt til sin forsvarer, eller selvstændigt at anke det mundtligt til fængselsbestyrerens bog."

Landsretten udtalte:

"Der foreligger ikke i f.eks. form af et telefonnotat om en sådan henvendelse, herunder om hvem der på advokat K's kontor modtog meddelelsen, dokumentation for, at en sådan henvendelse har fundet sted. Der foreligger heller ikke i øvrigt skriftligt materiale, der bekræfter, at en sådan henvendelse har fundet sted.

Advokat K har i sit brev af 1. december 2005 oplyst, at der på kontoret ikke er registreret en henvendelse fra fængselsfunktionær S.

Det kan således ikke afvises, at det skyldes forhold, som ikke kan tilregnes A, at hans anke ikke er iværksat rettidigt.

Idet landsretten herefter opfatter advokat K's brev af 1. december 2005 som en ankemeddelelse og ikke blot som en ansøgning om tilladelse til anke, tager landsretten A's anke af dommen af 28. oktober 2005 under realitetsbehandling, jf. retsplejelovens § 963, stk. 3, jf. § 949, stk. 2.

A har nedlagt påstand om formildelse.

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om skærpelse."

- oo0oo -

Forsvareren tilføjer bl.a.:

"Som du kan se af landsrettens begrundelse, var jeg tæt på at opfatte rpl. § 949 stk. 2 således, at jeg først skulle ansøge om oprejsningsbevilling og derefter anke, men retsformanden i V.L. var så venlig at reparere på denne lille vildfarelse ved at "opfatte" min skrivelse af 1. december 2005 som en ankemeddelelse..."

Landsforeningens Meddelelse 7/2006

Vold - Værtshuse - Samfundstjeneste - Kvælertag henført under § 244
Straffelovens § 62 og § 244

T på 22 år havde på diskotek om natten taget greb om A's hals og tildelt K et knytnæveslag i ansigtet. I byretten 40 dage ubetinget. Landsretten gjorde straffen betinget af samfundstjeneste i 80 timer (dissens fra en voterende).

VL 8. afd. a.s. S-1983-05, 8/12 2005

T på 22 år var tiltalt efter straffelovens § 244 for på et diskotek i juni 2005 om natten at have taget greb om A's hals, ligesom han tildelte K et knytnæveslag i ansigtet.

T, der ikke tidligere var straffet af betydning for sagen, nægtede sig skyldig og forklarede bl.a., at han havde indfundet sig med venner, herunder en mandlig kæreste M. Forholdet til M var ikke så godt den pågældende aften, så han diskuterede dels med M, dels med to piger. Han huskede hverken at have set A den pågældende aften eller at have givet K et knytnæveslag.

Han var stærkt påvirket den pågældende aften. For 1 - 1½ år siden begyndte han på "lyk-kepilller" og havde siden haft huller i erindringen i forbindelse med indtagelse af alkohol. Han kunne godt have udøvet den omhandlede vold. (Let forkortet referat, ER)

K forklarede bl.a., at T havde været truende, og han skændtes højlydt med tre piger. Hun prøvede at gribe om ham og "låse" hans arme. Han faldt til ro. Pludselig rakte han armen ud og fik fat i struben på A og klemte til, så A blev helt rød i hovedet. Pludselig lå afhørte selv på gulvet med blod på skjorten og ondt i næsen efter et knytnæveslag fra T. T satte sig på gulvet og begyndte at græde.

A forklarede, at T havde været meget fuld. K forsøgte at få T til at falde til ro. Selv prøvede A at gå udenom, da T greb ham om halsen og klemte med et fast greb, der varede måske ½ minut. En til to dage efter var han øm i struben. Han så knytnæveslaget mod K.

T oplyste om sine personlige forhold, at han var sygemeldt på grund af depression og et dårligt fodled. Han havde en del skavanker på grund af blødersygdom.

Byretten dømte T efter anklageskriftet og fortsatte:

"Straffen fastsættes til fængsel i 40 dage, jf. straffelovens § 244. Der er herved lagt særlig vægt på, at volden er udøvet under et restaurationsbesøg og på, at halsgrebet ikke efter det foreliggende har været længerevarende.

Der foreligger ikke særligt grundlag for at gøre straffen betinget."

T ankede til formildelse, navnlig således, at straffen blev gjort betinget, evt. med vilkår om samfundstjeneste. Anklagemyndigheden påstod skærpeelse.

Der var indhentet en personundersøgelse. T forklarede supplerende bl.a., at han fortsat fulgte en uddannelse, men havde fået at vide, at han ikke kunne fortsætte, hvis han fik en ubetinget straf.

Landsretten udtalte:

"Af de grunde, som byretten har anført, tiltrædes det, at straffen er udmålt til fængsel i 40 dage.

5 voterende udtaler:

Det fremgår af personundersøgelsen, at tiltalte, der lider af en blødersygdom, i perioder har lidt af depressive tendenser. I sommeren 2004 kom han i medicinsk behandling via sin praktiserende læge med antidepressiv- og sovemedicin, og han var herefter sygemeldt i ca. 8 måneder. Tiltalte er i august 2005 påbegyndt en 3-årig gymnasieuddannelse, og det fremgår af en udtalelse af 26. august 2005 fra gymnasiet, at tiltalte har fulgt sin skolegang "til punkt og prikke", og tiltalte går fortsat på gymnasiet. Tiltalte er ikke tidligere straffet.

Selv om udgangspunktet i en sag som den foreliggende, hvor tiltalte har udøvet vold over for 2 personer, er idømmelse af en ubetinget frihedsstraf, finder vi det på den anførte baggrund helt undtagelsesvis forsvarligt at gøre straffen betinget med vilkår som fastsat nedenfor, herunder om udførelse af samfundstjeneste i 80 timer.

1 voterende udtaler:

Efter forholdets karakter, herunder at volden er begået over for 2 personer, finder jeg ikke grundlag for at gøre straffen betinget, heller ikke med vilkår om samfundstjeneste.

Der træffes afgørelse efter stemmeflertallet.

Med den anførte ændring stadfæster landsretten dommen."